

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) ครั้งนี้เพื่อศึกษาการรับรู้ต่อโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรคในหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และขั้นตอนการรับบริการของประชาชน มีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ ประชาชนที่อาศัยในตำบลพระสิงห์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของแขวงศรีวิชัย ที่มีบัตรทองซึ่งเป็นบัตรประจำตัวของผู้ได้รับสิทธิการรักษาพยาบาลตามโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่ได้รับการขึ้นทะเบียนที่โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่จำนวน 5,100 คนและมีจำนวน 2,401 คร้วเรือน

กลุ่มตัวอย่างคือตัวแทนจากครัวเรือนละ 1 คน เนื่องจากคนที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันจะมีความผูกพันใกล้ชิดจึงมีการรับรู้ที่เหมือนกันและสามารถถ่ายทอดกันได้โดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามเกณฑ์คือ 10 % ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 คน (ชลอสรี แดงเปี่ยม, ชวพรพรรณ จันทร์ประสิทธิ์, บุษยงค์ จันทรวิจิตร, 2542-2543, หน้า12) และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับสลากตามบ้านเลขที่

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเองประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่หนึ่ง เป็นข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สิทธิบัตรทอง และการได้รับข้อมูลข่าวสาร เป็นคำถามปลายเปิดและเปิด ให้เลือกตอบและเติมคำตอบ

ส่วนที่สอง เป็นข้อมูลการรับรู้ที่มีต่อหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่ตามเกี่ยวกับการรับรู้สิทธิประโยชน์ ขั้นตอนการรับบริการ เป็นลักษณะข้อคำถามแบบให้เลือก 3 ตัวเลือก คือ ใช่ ไม่ใช่ ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสัมภาษณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์พยาบาลทางด้านกายภาพบำบัด 2 ท่านและพยาบาลผู้ให้บริการที่สถานบริการสุขภาพชุมชนจำนวน 1 ท่าน และได้ค่าความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ .83

2. การหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตตำบลสุเทพจำนวน 30 ราย คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson Formular 20) หรือ KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .72

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ผู้ศึกษาและผู้ช่วยสัมภาษณ์ได้แจ้งวัตถุประสงค์และขั้นตอนของการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างได้ทราบ ในการบันทึกข้อมูลไม่มีการระบุชื่อและใช้วิธีการทำเป็นรหัสแทน ข้อมูลที่ได้ถูกวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างสามารถถอนตัวไม่ให้ข้อมูลได้หากรู้สึกว่าถูกละเมิดความเป็นส่วนตัว

การรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนต่างๆดังนี้คือ

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและนำหนังสืออนุมัติการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึง หัวหน้าศูนย์สาธารณสุขประจวบเชียงใหม่ เพื่อขอรายชื่อและที่อยู่ของผู้มีสิทธิได้รับบริการสุขภาพถ้วนหน้าของตำบลพระสิงห์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของแขวงศรีวิชัย พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. วางแผนการสัมภาษณ์ โดยการคัดเลือกผู้ช่วยสัมภาษณ์ จำนวน 5 ราย และปฐมนิเทศการสัมภาษณ์และรายละเอียดของแบบสอบถามเพื่อป้องกันการคลาดเคลื่อนของข้อมูล หลังจากนั้นเดินทางไปสัมภาษณ์ที่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง

3. ชี้แจงกลุ่มตัวอย่างถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อนำไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic of Social Science) โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดย การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลการรับรู้เรื่องสิทธิประโยชน์และขั้นตอนการรับบริการ

2.1 การวิเคราะห์รายข้อโดยการให้คะแนน ถ้าตอบถูกต้องให้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน ถ้าตอบไม่ถูกต้องหรือตอบไม่ทราบหรือไม่แน่ใจให้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน วิเคราะห์หาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2.2 การวิเคราะห์รายรวมโดยวิเคราะห์จากคะแนนที่ได้โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และจัดระดับคะแนนการรับรู้ออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับการรับรู้สูง	หมายถึง คะแนนที่ได้มากกว่า	$\bar{X} + SD$
ระดับการรับรู้ปานกลาง	หมายถึง คะแนนที่อยู่ระหว่าง	$\bar{X} \pm SD$
ระดับการรับรู้ต่ำ	หมายถึง คะแนนที่น้อยกว่า	$\bar{X} - SD$